

Hur man hittar och bekämpar **des**information

VAD

är desinformation?

HUR

funkar det?

HUR

svarar jag?

DEL 1

Vad är desinformation?

Del 1: Vad är desinformation?

Pop Base @PopBase

Olivia Rodrigo and Sabrina Carpenter at the Met Gala.

12:45 am · 5 May 2022

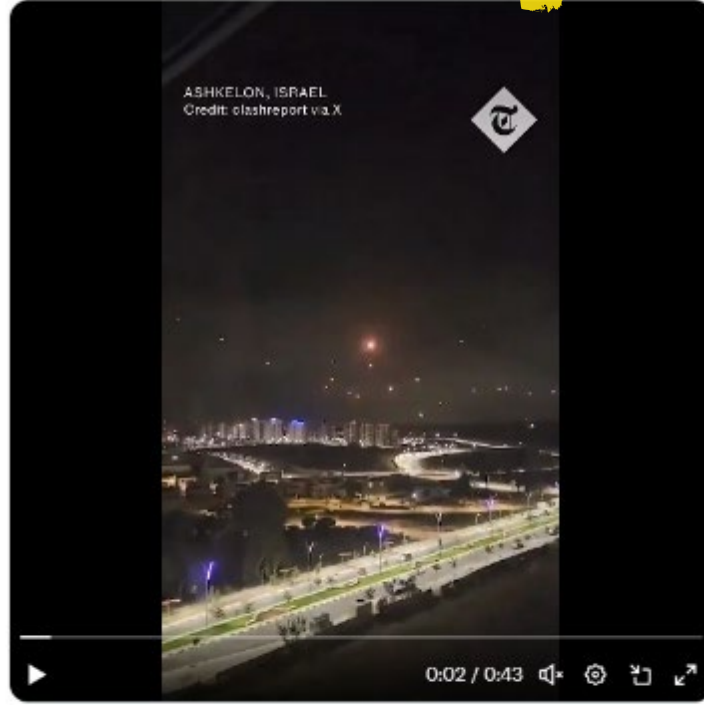

Iran Spectator @IranSpec

🚨 Breaking News 🚨

🇮🇷 The Shahed Drones appear to have reached Israel right now

Video confirmation has been provided:

ASHKELON, ISRAEL
Credit: olashreport via X

0:02 / 0:43

Stay informed
This media is presented out of context. [Find out more](#)

AFP Fact Check @AFPFactCheck

This @Forbes cover is fake -- the magazine's most recent issue featured an American investor [u.afp.com/5Arh](https://www.afp.com/5Arh)

9:28 PM · Apr 19, 2024 · 1,455 Views

VARFÖR vill någon sprida information som inte är sann?

- Som ett *skämt*
  - För att de *tror* på den
  - För att de vill *vilseleda*
- Satir/humor
  - Felaktig information
  - Desinformation

Del 1: Vad är desinformation?

Påven i Balenciaga-
täckjacka

→ Humor

"5G orsakade och spred coronavirus"

Bakgrund

- Befintliga konspirationsteorier om 5G:s inverkan på hälsan.
- Osäkerhet och rädsla under pandemins början.

Konsekvenser

- Skadegörelse på 5G-master
- Störning av telekommunikation
- Trakasserier av telekomanställda

➔ **Felaktig information**

Del 1: Vad är desinformation?

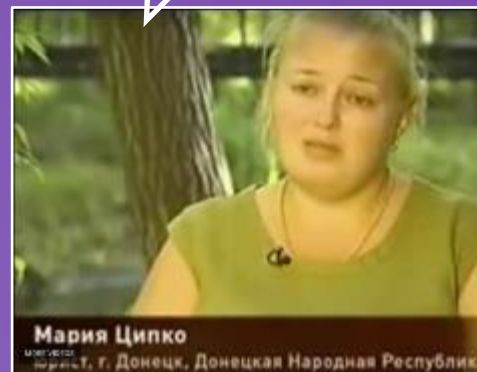
Jag är mamma från Odessa i Ukraina.

Jag är vice ordförande i en rysk religiös stiftelse.

Jag är jurist från Donetsk i Ukraina.

Jag är bosatt i Charkiv i Ukraina

Samma person utger sig vara olika människor.

➔ **Desinformation**

DEL 2

Hur funkar desinformation?

Desinformationens mål behöver inte vara att övertyga, utan att förvirra.
Några taktiker:

Jag vet inte vem jag kan lita på längre!

! **Whataboutism**
lyfta fram irrelevanta eller avlägset relevanta frågor

! **Halmgubbar**
ge en vrågbild av någons åsikt och angripa den.

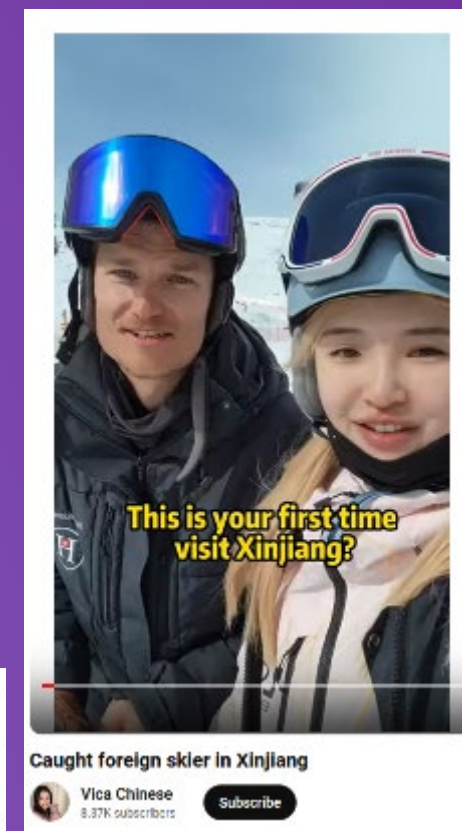
! **Personangrepp**
skrämja bort tvivlare med aggressivt eller nedsättande språkbruk.

! **Hån**
driva med tvivlare med sarkasm.

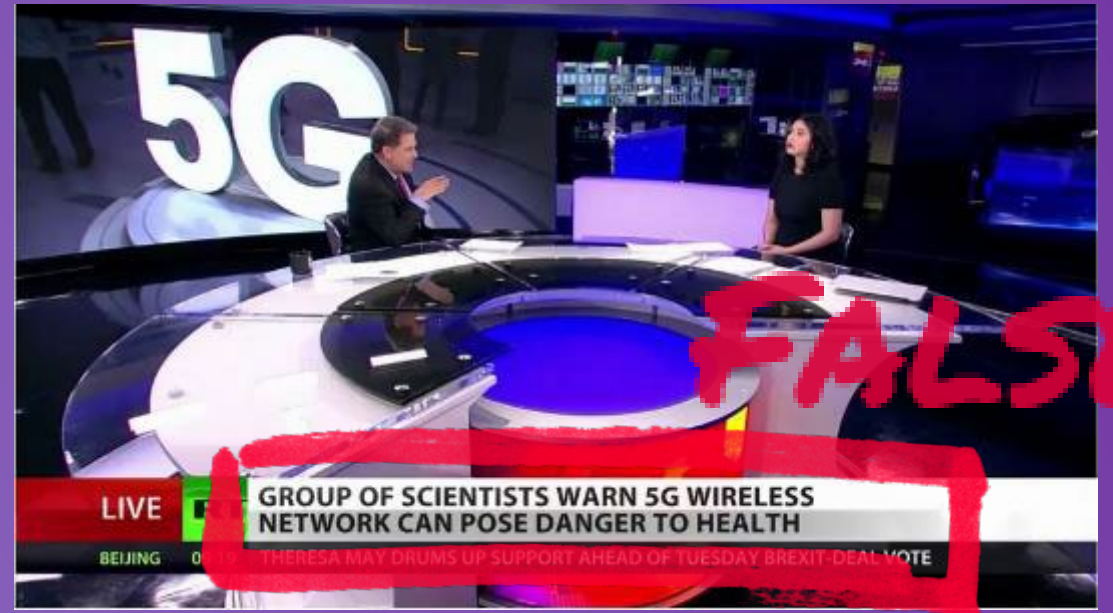
! **Störtflod av argument**
distrahera från huvudsaken

Del 2: Hur funkar desinformation?

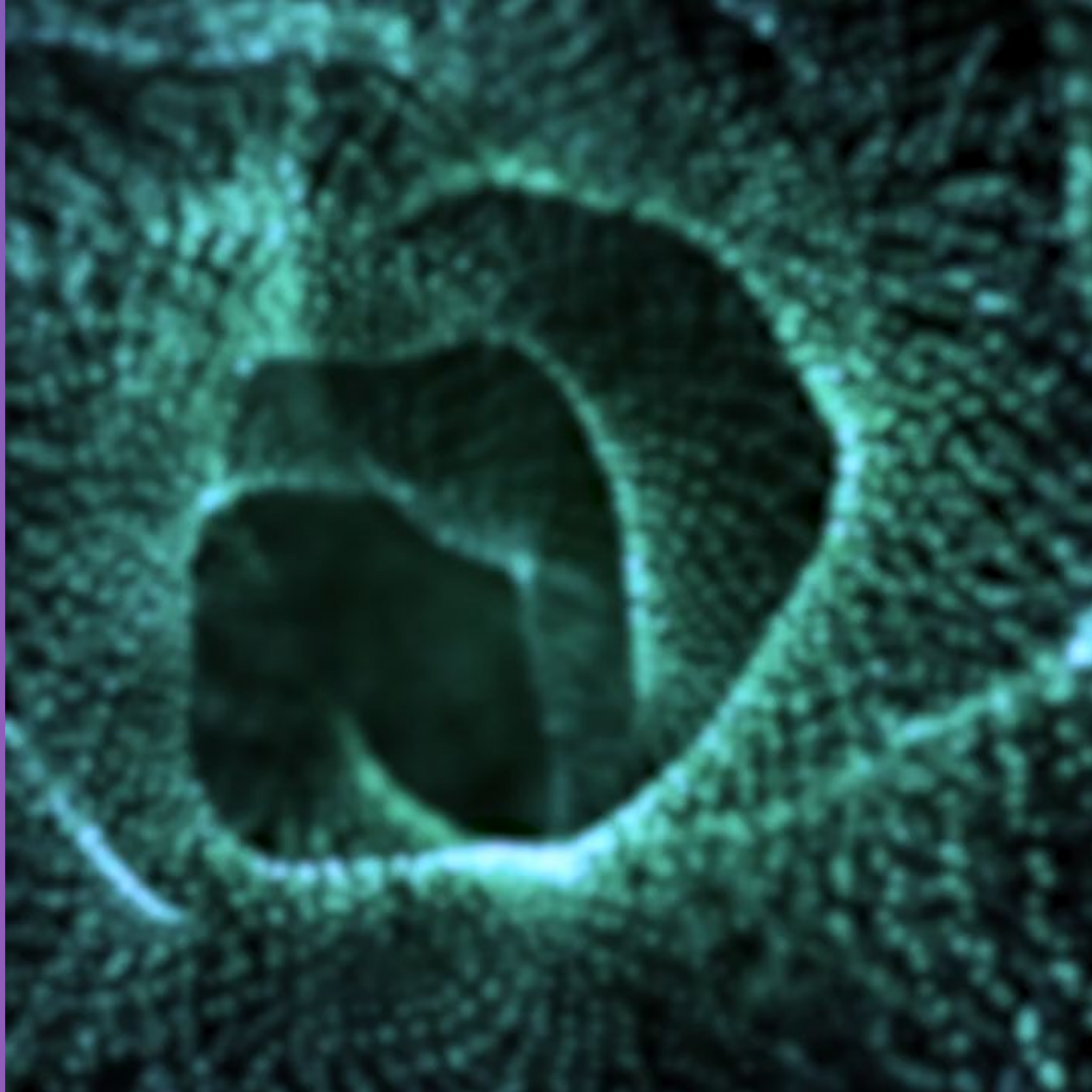

! Desinformation finns inte bara på sociala medier – utan också i traditionella medier.

Del 2: Hur funkar desinformation?

House cleaning
Expectation:

DEL 3

Hur svarar jag på desinformation?

Bli inte lurad att reagera!

Stanna
upp

Tänk efter

Om du är osäker, **kontrollera**

✓ **Innehåll**

Stämmer rubriken med innehållet? Är innehållet rimligt?

✓ **Kanal/URL**

Är den pålitlig? Är det vad du tror att det är?

✓ **Författare**

Är de pålitliga/kvalificerade?

✓ **Datum**

När publicerades det?

✓ **Bild**

Visar den faktiskt vad som står?

✓ **Andra källor**

Rapporterar andra källor om nyheten? Vilka?

Var medveten om dina fördomar!

Tänk efter innan du delar

Hur kan **DU** bidra till att bekämpa desinformation?

~~Tro inte på allt du hör~~

✓ Tänk kritiskt, kolla källorna och stanna upp och tänk efter innan du reagerar.

Informera

✓ Dela vad du har lärt dig med släkt och vänner, MEN ...

~~Skambelägg inte~~

✓ Visa medkänsla och försök förstå dem som tror på desinformation. Konfrontation övertygar sällan!

Faktagranskare

- Det internationella nätverket av faktagranskare har en lista av faktagranskande organisationer som följer IFCN:s principer.
- Det europeiska nätverket av faktagranskare
- Sök faktagranskningar på nätet om ämnen eller personer med Googles Fact Check Explorer
- Se avslöjanden av desinformation på EUvsDisinfo.eu
- Edmo (det europeiska observatoriet för digitala medier) övervakar och reagerar på desinformation i hela EU.

Nationella faktagranskare

ÖSTERRIKE och TYSKLAND

[GADMO](#)

BELGIEN och
NEDERLÄNDERNA

[BENEDMO](#)

BELGIEN och LUXEMBURG

[EDMO BELUX](#)

BULGARIEN och RUMÄNIEN

[BROD](#)

KROATIEN och SLOVENIEN

[ADMO](#)

CYPERN, GREKLAND och
MALTA

[MEDDMO](#)

TJECKIEN, SLOVAKIEN och
POLEN

[CEDMO](#)

DANMARK, FINLAND och SVERIGE

[NORDIS](#)

ESTLAND, LETTLAND och LITAUEN

[BECID](#)

FRANKRIKE

[DE FACTO](#)

UNGERN

[HDMO](#)

IRLAND

[EDMO Ireland](#)

ITALIEN

[IDMO](#)

PORTUGAL och SPANIEN

[Iberifier](#)

Samarbete med sociala medier

(t.ex. för att minimera spridning av falsk eller skadlig information och skydda användarna)

Samarbete med partner

(t.ex. med EU-länder och andra länder, internationella organisationer)

Tillgång till information

(t.ex. stöd till mediekompetens, oberoende medier och faktagranskare)

Information och kommunikation

(t.ex. ge tillförlitlig information, avslöja och förebygga desinformation)

DEL 4

I praktiken

Dela in er i grupper

Välj en fallstudie och
arbetsuppgifter

Gör en presentation

Testa vad du har lärt dig i ett spel

[Bad News game](#)

(finns på flera språk, från 14 år)
Du sprider fejknyheter på nätet.

[Bad News game – för barn](#)

(finns på färre språk, från 8 år)

[Cat Park](#)

(finns på engelska, franska, nederländska och ryska, från 15 år)
Du ska få allmänheten att vara mot en planerad park med hjälp av vanliga metoder för desinformation.

Källor:

- Illustrationer av upklyak på Freepik (bilderna 1,2,3,7,9,10,15,16,18,19,20,22,23,24)
  - Bild 4:
    - Inlägg i sociala medier om möte mellan Olivia Rodrigo och Sabrina Carpenter: <https://twitter.com/PopBase/status/1521984278057218050?lang=en>
    - Video om Iron Dome i aktion: (3) Iran Spectator på X: "
-

